

Kaukolanharjun näkötorni

VIHKIÄISJUHLAN ohjelma ja opas

4. VII. 1926.

Valokuvaamo Hellas

FORSSA

Puh. 66.

Tämän kesän aikana maksaa mallikuva vain

10 markkaa

mikä on rauhanajan hintaa halvempi. Jälkitilaukset:
kovat kuvat 36: — tus., postikortit 20: — tus. Suurem-
mista ryhmäkuvista mallikuva ilmaiseksi.

Amatööritöitä vastaanotetaan. — Nopea suoritus,
Valokuvaustarpeita saatavana.

Pyynnöstä käydään myös muualla kuvaamassa.

Auto- ja moottori- korjaamo

SULO TÖLÖ

Puh. 46.

ottaa vastaan kaikkia konealaa kuuluvia
korjauksia.

Huolellinen korjaus ja kohtuulliset hinnat.

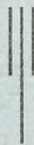
VALOKUVAUS KONEITA
alkaan 150:—, levyjä, fil-
mejä, paperia y. m. valo-
kuvaustarpeita. Kaikki
ensiluokan tavaroita. Fil-
mejä ja levyjä kehitetään
ja kopioidaan. Ohjausta
annetaan.

Kaunisointuisia, alkupe-
räisiä italialaisia
MANDOLIINIA
viuluja, kanteleita, kitaria,
suuharppuja, kieliä, viulun
jousia.

H. Lindfors

**Auto-, moottori- y.m.
koneitten korjaamo**

Huolellinen työ ja
kohtuulliset työpalkat

J. V. Filppu,

Forssa.

Puh. 146.

Tammelan Osuuskauppa r. l.

Myy huokealla kaikenlaisia seka-
tavaroita.

Maanviljelijät!

Ostakaa koneet, apulannat ja sie-
mentavarat meiltä, niin ette tule
petetyksi.

Säästökassamme maksaa talletuk-
sista korkeimman koron. Varmuus
ja vaitiolo taattu.

Liittykää jäseneksi!

Myymälät:

Lamalassa, Hykkilässä ja Forssassa.

Tammelan Osuuskauppa r. l.

FORSSASSA ja koko laajassa ympäristössä käytetään

Osuusliike Tammen
Virvoitusjuomia.

Aivan erikoisen menekin on saavuttanut mainitun
liikkeen

Portteri.

Katsokaa että etiketissä löytyy Tammen
tavaramerkki.

Autokyytiä

sekä henkilö- että kuorma-ajoon saa
FORSSAN AUTOKOULULTA
puh. 172 ja 224.

Chevrolet-autoja

— ja polkupyöriä myy edullisesti —

Forssan Polkupyöra- ja Urheiluliike

LAURI LEHTONEN

Puh. 172 ja 224.

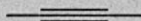
HUOM.!

HUOM.!

Kosti Lehtisen

Kellosepänliikkeestä

ostatte edullisimmin kaikenlaiset kellot,
kulta-, hopea- ja uushopeaesineet.

Kantosen talo.

Puhelin 102.

Valokuvaus- välineitä,

kuten koneita, levyjä, filmejä, papereja, kemikallioita y.m. myymme lajitellusta varastostamme, annamme ohjeita niiden käytöstä ja valmistamme amatööritöitä.

**Aug. Schuffertin
valokuvaamo**

Forssa.

Taulun kehys- listaa,

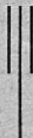
valmiita tauluja. Tauluja ja valokuvasuurennuksia kehystetään. Valokuvia ja postikorttialbumia. Peilinasia, hiottuja ja hiomatomia. Halpoja valmiita peiliä.

**Taalu- ja kehysliike
H. Lindfors**

Forssa, Rautatiekatu.

Forssan Kirja- ja Paperikauppa

Honkanen & Nylund.

Suosittellaan!

Forssa.

Puhelin 24.

Tervetullein

lahja sukulaisillenne ja ystäville on onnistunut ja taiteellinen *valokuva itses-
tänne*. Sellaisen saatte nyt tilata Forssasta vanhastaan hyväksi tunnetun liikkeen valmistetta. Käykää sen takia ensi tilassa

**Aug. Schuffertin
atelierissä,**

Forssassa.

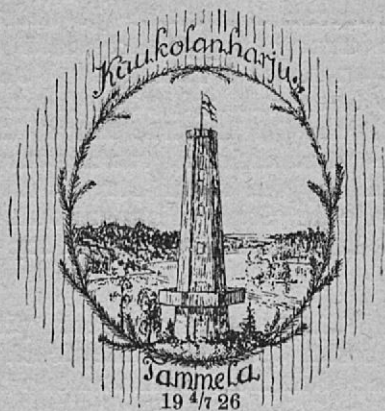
Kalastus- tarpeita

rysiä, verkkoja, rautalankakatkiskoita.

—
Valmiita onkia, koukkuja, vapoja y.m.

—
H. Lindfors.

— Forssa —
Rautatiekatu.

Kaukolanharjun näkötornin Vihkiäisjuhlan ohjelma 4. VII. 26.

Suvivirsi yhteisesti torvien säestyksellä.

Tervehdyspuhe, lehtori Antto Laiho.

**Sekakuorolaulua, opettaja J. Ranttilan johtama
Forssan sekakuoro.**

**Koskenniemen Elämän päivät, lausuu toimittaja
V. Rekola.**

Torvisoittoa, Forssan Sk:n soittokunta.

Hämäläisten laulu yhteisesti torvien säestyksellä.

Juhlapuhe, metsänhoitaja Ilmari Hildén.

Sekakuorolaulua.

Torvisoittoa.

Lounais-Hämeen laulu, soittokunta ja kuoro.

**Juhlaruno, kirjoittanut maisteri J. G. Vuoriniemi,
lausuu opettaja Juhani Toivonen.**

Maamme yhteisesti torvien säestyksellä.

Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja museoyhdistyksen *arpajaisen* arpoja myydään vielä jällellä oleva määrä. Arpojen hinta 2 mk. kpl. Voittoina m. m. 2,000 mk:n arvoinen uusi ryijy, kevyt moottoripyörä, lampaita, viljapusseja, hyvää uutta kirjallisuutta, nikkeli-, emali- y.m. astioita, vaatetavaraa sekä kaikellaista pientä käypää kapinetta. Voittokokoelma asetetaan näytteille Saaren kansakoululle, josta ne myös jaetaan, kun kaikki arvat on loppuunmyyty.

Liikennettä välittävät omnibusautot pitkin päivää Forssan torilta sekä Hevoniemestä höyrylaiva, joka lähtee Vekkilän laiturista klo 1 ip. ja palaa takaisin klo 7 ip. sekä Hykkilästä Nirpan kalliolta klo 2,30 ip. ja palaa takaisin klo 6 ip.

Autoja ja pyöriä otetaan vartioitavaksi harjun alla maantien varrella olevalla kentällä, edellisiä 5 mk:n ja jälkimäisiä 2 mk:n maksua vastaan.

Juhlamerkin hinta harjulle on 5 mk. ja saa samalla myös juhlaoppaan. Lapsilta maksaa merkki ilman opasta 2 mk.

Monipuolinen ravintola on järjestetty juhlapaikalle. Paitsi kahvia ja virvoitusjuomia saadaan ravintolasta soppaa, nakkimakkaroita, paistia, kotitekoista kaljaa y.m.

Pääsy torniin maksaa juhlapäivänä 5 mk. Jotta mahdollisimman moni ehtisi päivän mittaan käymään tornissa, on kunkin oloaika tornissa yhdellä pääsylipulla rajoitettu 10 minuutiksi.

Torni ja ravintola avataan yleisön käytettäväksi juhlapäivänä klo 10 ap. ja suljetaan klo 10 illalla.

**Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja museo-
yhdistyksen johtokunta.**

Havuharjun harteilla.

Kaukolanharjun näkötornin vihkiäisiin 4. 7. 1926.

Näköpiirin ääriltä kirkkojen kellot
kaikuja kantavat Kaukolaan,
Pyhäjärven partailla perkatut pellot
sointujen saatoilla siunataan.

Ylähiä kiertävän kehräsen kulta
hehkuvan loistonsa lampihin luo.
Havuholvi Tammelan harjuilla tulta
kehrästä kerkkäinsä kärjillä juo.

Kuivajärven kallasta kaartuva lahti
läntisen liekussa läikkyyä.
Mustialan mullasta maaemon mahti
toukujen taimia tervehtää.

Havuholvin harteilla laulavi Luojan
kuunnella kiitosta synnyinmaa.
Mairehilla maillasi saimme me suojan,
kehdomme, hautamme, synnyinmaa.
Lounais-Häme on synnyinmaa,
Häme ja Suomi sielumme saa.

J. G. Duoriniemi.

Kaukolanharjun näkötornin synty.

Lähes 20 vuotta sitten kirjoitti julkisuudessa Forssan yhteiskoulun silloinen johtaja Joos. Sajaniemi Kaukolanharjun kauneuksista ja toivoi aikaa, jolloin tänne kohoisi näkötorni. Hänen esittämänsä ajatus unohtui, mutta syntyi jälleen meidän päivinämme ja puolessatoista vuodessa se saatiin toteutumaan. Vuoden viimeisenä päivänä 1924 esitettiin nim. Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja museoyhdistyksen johtokunnan kokouksessa, että kun Suomen Matkailijayhdistyksen asiamiesten kokouksessa edellisenä syksynä oli herätetty kysymys näkötorniin perustamisesta luonnonkauniille seuduille ja vedottu tässä suhteessa maaseudun sivistysseuroihin, olisi Lounais-Hämeenkin Kotiseutu- ja museoyhdistyksen otettava työohjelmaansa yksinkertaisten näkötorniin aikaansaaminen eräille korkeille ja kauniille Lounais-Hämeen seuduille. Ensi sijalle olisi tällöin asetettava Kaukolan kukkula, sitten Forssan lähellä oleva Korkeavaha ja Mustialan Vartiovuori.

Johtokunta päättikin asiaa valmistella. Saaren kartanon omistajalta vapaaherra V. E. de la Chapelle'ltä pyydettiin ja saatiinkin lupa näkötornin perustamiseen hänen omistamalleen Kaukolanharjun osalle, missä näytti korkein kukkula olevan. Elokuun 26 p:nä 1925 tutustui yhdistyksen johtokunta paikkaan. Tornin piirustukset päätettiin pyytää rakennusmestari A. Nummelta, Forssasta. Alusta pitäen sai hanke verrattain suuren yleisön

*Näköala Saarensalmelle.
(Otettu tornin keskikerroksesta).*

Näköala Räkämäeltä Suujärvelle.

Valokuvat ottanut H. Lindfors.

Lounais-Hämeen laulu.

Kirjoittanut 1907 Jobs. Sajaniemi.

On Lounais-Häme mulle synnyinmaa;
Siell' lasna ma kunnaita nousin,
Sen kuuntelin laineiden loiskintaa
Tai Loim'joen tyyntä mä sousin.
Oi sieltä, oi sieltä ma lapsena sain,
Ikimuistot aikojen armaimpain!

Pyhäjärvi, sen lammit ja harjanteet,
Sadat muut minun mieleeni jäivät;
Siell' aurinko kirkkainna kultasi veet
Sekä kultasi nuoruuspäivät.
Oi siellä mä nuoruusvuosinain
Ihanteiden ilmoille lentää sain!

Opin siellä ma sain, kera ystävien
Valon työssä ma toivoen yhdyin,
Väkipyörien, kuokkien käyttäjien
Kanss' innolla työhön ryhdyin,
Oi siellä, oi siellä, mä rintahain
Kotikansalle, maalleni lempeä sain.

Siell' löydän kätköistä kumpujen
Mun heimoni hellät muistot,
Sen heimon, mi korvesta perkaillen
Teki viljavat pellot ja puistot.
Ole onnekas, viljava vuosien taa
Sinä Lounais-Häme minun muistoni maa!

kannatuksen, etenkin Tammelassa. Helmikuussa tänä vuonna pidettiin Kaukolassa Jaakkolan sahalla hirsitalkoot näkötornin hyväksi. Kokonaista 37 maanviljelijää Ojaisten, Portaan, Saaren, Kaukolan ja Hykkilän kylistä toivat tällöin yht. toistasataa hirttä. Iltamia toimeenpanivat hankkeen hyväksi kevättalvella ja keväällä opettaja K. Hemmi Saaren koululla, Tammelan Nuorisoseura Aura ja Portaan Nuorisoseura sekä kesäkuun 6 p:nä erikoisen hyvällä menestyksellä Kaukolan kyläläiset. Tuloja näistä iltamista karttui yht. n. 4,500 mk. Muutamia rahalahjoituksiakin saatiin vastaanottaa, kuten Forssan Osuusmeijeriltä 1,000 mk. ja prof. Y. Kajavalta 500 mk. Kesän alussa ruvettiin puuhaamaan arpajaisia hankkeen hyväksi ja tällaiset, 10,000 2 mk:n arpaa käsittävät onkin nyt toimeenpantu. Edelleen saatiin tarkoitusta varten Forssan kauppalanvaltuustolta 5,000 mk:n apuraha, jota paitsi Jokioisten kunnalta yhdistyksen tarpeisiin yleensä saatu 500 mk. käytettiin samaan tarkoitukseen. Sen sijaan ei Tammelan kunnanvaltuusto myöntänyt yhdistykselle mitään avustusta tornihankkeeseen, vaikka sitä kaksikin kertaa pyydettiin.

Tornin rakennustoimikuntaan on johtokunnan lisäksi kuulunut maanvilj. Önni Jaakkola, joka on innokkaimmin rakennushanketta eteenpäin vienyt, sekä rakennusmestari A. Nummi. Tornin teko annettiin urakalla kirvesmies K. Mikkolalle Hevoniemestä. Työt aloitettiin toukokuun alussa. Työn kuluessa havaittiin kuitenkin, että tornia oli alkujaan suunnitellusta 18 mtr korkeudesta jatkettava vielä n. 3 mtr. mittaisella osalla. — Työpalkkoihin on tornirakennuksessa mennyt yli 20,000 mk. ja kokonaisuudessaan tullee torni maksamaan yli 40,000 mk., jotapaitsi irtaimistoa on jo täytyntä hankkia 3,000—4,000 markan arvosta.

Yhteisin ponnistuksin on nyt saatu pystytetyksi Lou-nais-Hämeen ainoa näkötorni. Herättäköön se kansassa uutta, syvempää rakkautta kotiseutuamme kohtaan!

Ohjeita Kaukolanharjulla kävijöille.

Kun toivomme ja uskomme, että Tekin mieluimmin katselette puhtaita, siistejä maisemia ja laitoksia, niin pyydämme noudattamaan seuraavia ohjeita:

1) Tulta ei saa tehdä metsään ja käyteltäköön sitä muutenkin varovasti. Sitä ei saa haaskata.

2) Puita ja muita laitteita ei saa vahingoittaa millään tavalla.

3) Puiston tahrminen on kielletty. Paperijätteenkin pantakoon määrättyihin paikkoihin.

4) Kaikellaiset maalaukset ja piirrookset puihin ja näkötorniin ovat ankarasti kielletyt.

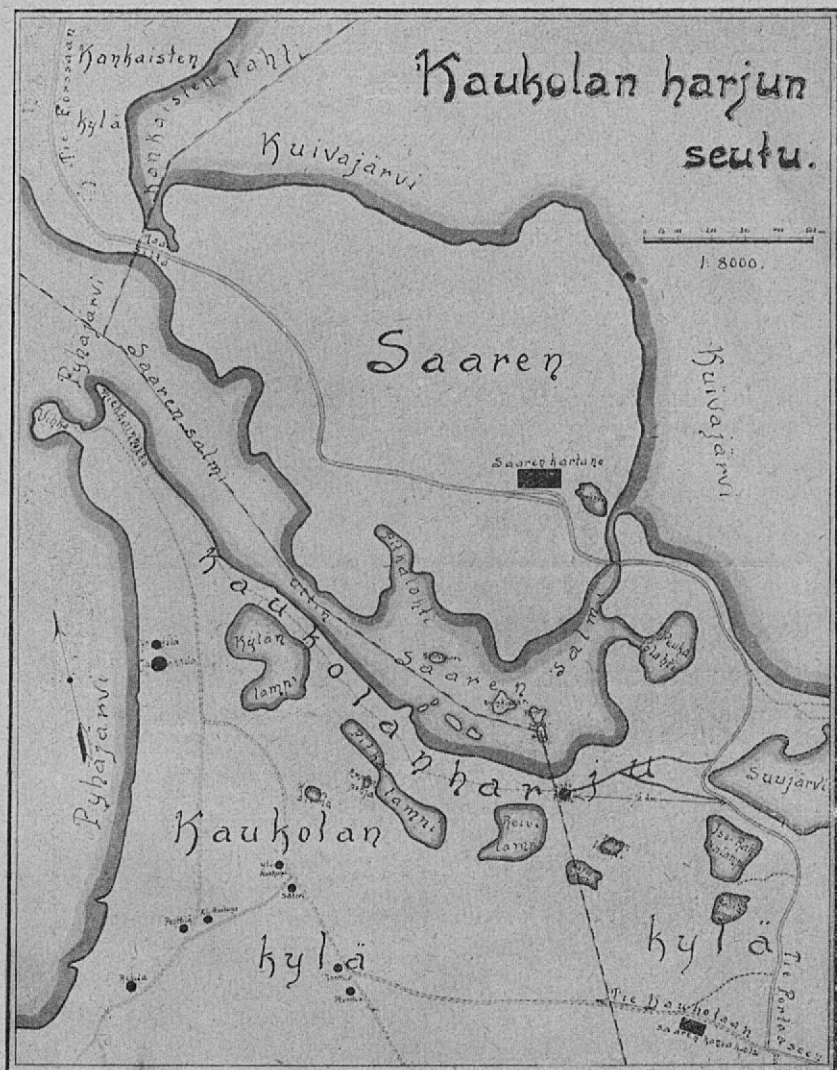
5) Älköön kukaan jääkö näkötorniin tai Kaukolanharjulle jälkeen kello 10 illalla ilman eri lupaa.

Tämä yhteisin uhrauksin pystytetty Lounais-Hämeen ainoa näkötorni kauniine ympäristöineen säilyköön myös puhtaana ja ihailtavana meidän kaikkein yhteisessä suojeluksessa. Kaikellinen vahingonteko on rangaistava rikoslain mukaan yhteisestä vaatimuksesta. Lisäksi saakoon rikkoja kaikkien oikeamielisten yhteisen halveksumisen.

Tammelassa, 15 p:nä kesäkuuta 1926.

Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja
Museoyhdistyksen Johtokunta.

Piirtänyt E. Tamminen.

Vihkiäisjuhlan jälkeen on näkötorni yleisölle avoinna 2 mk:n pääsymaksua vastaan jokaisena suotuisana päivänä arkipäivisin ainakin iltapuolella hämärän tuloon asti ja pyhäpäivisin koko päivän.

Puhelimitse pääsee näkötorniin pyytämällä: Porras. Näkötorni, kaksi soittoa.

* * *

Juhlamerkin piirtänyt N. Lahtinen.

* * *

Nikolai Ritamaan

Pukimo- ja Lyhyttavara- liike

Forssa,
kauppias J. F. Laakson
talo.

Edullisin ostopaikka kaik-
kenlaisille vaate- sekä
lyhyttavaroille.

Naiset!

Halutessanne ostaa itsel-
lenne uuden kapan, lenin-
kin, pukukankaan tai jos-
takin pikkutarpeita, niin
käykää tutustumassa mei-
dän kilpailun kestäviin
hintoihimme ja ensiluok-
—kasiin tavaroihimme.—

HERROILLE

on meillä va'miita pukuja,
palttoita, sukkiä, henske-
leitä y.m.

Pukimo A. Mäkinen,

Kantosen talo.

Forssan Lyhyttavara- kauppa

T. SJÖBERG.

Forssa. Puh. 109.

Monipuolinen varasto lyhyttavaroita.

Vähittäin ja tukuttain.

S. JOHANSSON MUOTILIIKE

Forssa, Asemakatu.

Kantosen talo.

Suuri varasto naisten ja lasten
kuosikkaita kesähattuja, hattus-
tarpeita sekä muuta muotitavaraa.
Paikkakunnan suurin hattuliike.

J. A. SALMELAN

Leipomo- ja kondiittoriliike,
Ruoka- ja Siirtomaan-
tavarakauppa.

----- Suositellaan! -----

Puhelin 97.

J. F. Laakso

Forssa.

Puh. 57

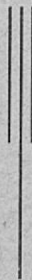
Myy edullisesti vehnä-
jauhoja, kahvia, ryy-
niä, suolaa, kaloja
y.m.

K. O. VIENONEN

RÄÄTÄLINLIKE

FORSSA

Suosittelaa!

*Kiitä auto, kiitä vain,
Hyristä ja lennä!
Ihanaa on ajo ain,
Mutta — minne mennä?
Tiedossapa nyt jo on
Matkan määrä verraton:*

*Jokioisten **SULAMAAN**
KAHVILA-
RAVINTOLAAN!*

Kahvila
PUISTO

Forssa,
Rautatiekatu.

Suosittelaa arv.
yleisölle!

Kesävaatetukseensa

saavat meiltä

Herrat: paitoja, hattuja,
kravatteja, paitakankaita
(shefir) y.m.

Naiset: puuvillakankaita,
villaisia ja silkkisiä
leninkikankaita, brodyreja,
pitsejä, valmiita pukuja ja
puseroita y.m.

Anna Aaltosen
muotiliike.

Kauppalan Kahvila & Ravintola

Lounais-Hämeen Kauppa O.y:n talo

tarjoilee

arv. yleisölle kahvia, virvoitus-
juomia y.m.

Parhaimmat

Makkara- ja

Leikkelevalmisteet,

Kaikenlaiset lihat,

Voit ja juustot y.m.

Ruokatavarat

saa

Lounais-Suomen
Osuusteuraston
Lihakaupasta

Forssa.

Puh. 148.

L. Raevuoren

*Lyhyt- ja Siirtomaa-
tavaraliikettä*

suositellaan hintain hal-
puuden kuin myöskin
tavarain hyvän laa-
dun vuoksi.

Forssa.

Puh. 87.

Jaakkolan höyrysaha

Kaukolassa

Varastossa sahattua ja höylättyä puutavaraa, tilauksesta myös uunikuivaa, sekä ikkuna- ja oviaineita. Kuivia koivuhalkoja myydään myös vaunuun lastattuna Forssassa.

ONNI JAAKKOLA.

FORSSASSA

myy varastosta samoja saha- ja höylätavaroita Osk. Ollikkala, puh. n:o 197.

Hotelli Seurahuone

Forssassa

ENSILUOKKAISET

ajanmukaiset ja siistit huoneet matkailijoille

RUOKASALI:

Aamiainen klo 10—1

ja

Päivällinen klo 4—7

Annoksittain koko päivän.

Hotelli avoinna klo 8 a.p.—klo 11 i.p.